RECVIEM PENTRU PĂPUŞI

ADRIAN MIHAIL IONESCU

Povestire distinsă cu premiul special al juriului concursului de literaturi şi artă de anticipaţie tehnico-ştiinţifică, ediţia 1988

Cînd plouă mă apropii de fereastră şi în sticla aburită zăresc chipurile lor. Amintirile trecute reînvie şi atunci îmi promit că o să-i caut. Într-o zi o să am curajul unei confruntări. Odată va trebui să o fac chiar dacă se strică jocul. „Ce trebuie să se afle se află şi ce trebuie să se întîmple se întîmplă", spunea Arion. Nu am uitat asta, aşa cum nu am uitat nimic din ce-a fost atunci.

Întîia noapte petrecută în satul lui Abrudan Crîşmarul, apoi o zi, şi şuşotelile sătenilor care vag îmi ajungeau la urechi: – îl caută pe Arion, pe George Arion. Bărbaţii se încruntau şi babele îşi scuipau în sîn pe ascuns, iar Horoncan-beţivul mă urmărea privindu-mă pieziş cu-n singur ochi. Dar tînărul blond din sat a rîs şi mi-a spus:

— Sînt laşi, îi sperie şi umbra lor; apoi m-a condus printre brazi şi tufe încîlcite de ferigă, pe o cărare întortocheată pînă în defileu, unde s-a oprit şoptindu-mi, abia auzit, „noroc"! Au urmat primii paşi printre pereţii de stîncă ce păreau că se închid în urma mea şi strigătul:

— Hei, care eşti acolo? urmat de pocnetul sec al armei. M-am aruncat în ţărînă şi de acolo am spus:

— Sînt feciorul doctorului Odobescu!

— Ridică-te! a poruncit vocea. Atunci l-am văzut. Era exact ca în fotografie. Mă privea încruntat, măcinat de o îndoială pe care atunci nu i-o înţelegeam. Mîna i se contracta spasmodic pe patul armei şi fălcile i se încleştau măcinînd cuvintele atunci cînd mi-a spus: „Haide".

L-am urmat pătrunzînd într-o văioagă de care Arion părea foarte mîndru.

— Asta e pămîntul meu, mi-a spus arătîndu-mi un pîlc de pădure, un lan de porumb şi undeva ascunsă de livadă o casă cu acoperişul ţuguiat... şi ea e nevastă mea, Sonia. A mai adăugat arătîndu-mi o femeie încă tînără care aduna fructe într-un coş.

— Feciorul doctorului Odobescu, se simţi dator să explice privirilor

mirate ale femeii. După aceea s-a îndepărtat cu paşi rari legănaţi, cumpănindu-şi arma în mîna stîngă. Nevastă-sa mă privea speriată cu ochii umezi şi trişti.

— Vino, mi-a şoptit, săltînd coşul pe braţ şi ferindu-se înspăimîntată cînd am vrut s-o ajut. Nu, nu trebuie, a îngăimat pierită, după aceea a suspinat ca de o durere ascunsă şi tăcută m-a condus apoi pînă în faţa casei.

— Ţi-o fi foame! zise, punînd coşul pe masă, şi fără să aştepte răspunsul strigă la cineva nevăzut.

— Mai pune un tacîm, Ano, avem oaspeţi! A adus cîteva scaune din casă, apoi ne-am aşezat cu toţii la masa de sub nuc. Eu aşteptam ca George să mă întrebe ce mai e nou prin oraş şi i-aş fi spus, aveam atîtea de spus şi de întrebat... Dar el tăcea, la fel ca şi Sonia şi Ana, ai cărei ochi musteau de întrebări nerostite. Părea abia ieşită din adolescenţă Ana, însă ceva îmbîcsit de aşteptare îi patina pielea albă şi părul cu reflexe albăstrii. O frumuseţe ireală, bolnăvicioasă, cumva de neatins. Poate tînărul blond din sat ce cunoştea atît de bine drumul mi-ar fi spus mai multe dacă îl întrebam. Poate şi George mi-ar fi spus, dar nu îndrăzneam să-i tulbur tăcerea.

Mînca tăcut, dar din cînd în cînd ochii lui păreau să treacă dincolo de mine. Într-un tîrziu a întins mîna şi a luat paharul cu apă aşezat pe colţul mesei. A băut cu înghiţituri mici, apoi ne-a privit mulţumit, legănîndu-se pe scaun.

— Să vă povestesc?

— Povesteşte dacă ţi-e a povesti, spuse Sonia.

— Te ascultăm, adăugă Ana.

Ochii lui Arion priveau undeva peste creasta casei, la pereţii abrupţi de stîncă, apoi ne-a învăluit pe toţi cu cenuşiul ochilor săi şi a oftat. După aceea a început să povestească de vînătoarea de urşi, cum a îngheţat pe viscol şi cum s-a umezit pulberea, despre război şi iarăşi despre vînătoare...

— Odată a făcut arma „clanc”, dar pulberea nu s-a aprins. S-a ridicat atunci fiara pe labele din spate rînjind (şi Arion tresărea la amintirea acelui rînjet, iar pumnul i se încleştase deasupra mesei). Am scos cuţitul, spunea, şi mă gîndeam la Ana, la Sonia, la hoţul de Abrudan şi la Horoncan-beţivul; mă gîndeam că n-o să-i mai văd.

...era noroi şi ploua, o pînză nesfîrşită de apă se scurgea în valuri de pămînt, iar noi înotam în tranşeele nămoloase şi înjuram de dumnezei. Făceau gloanţele fiuu, fiuu pe lîngă noi, da... mai mare spaimă ca atunci n-am întîlnit, cînd clănţănea dihania din dinţi lîngă mine! Am strigat de groază şi i-am înfipt cuţitul în coaste. A urlat fiara de huia pădurea, dar aşa

i-a fost scris. Plescăitul armei mi-a intrat în ţeastă ca o bucată de plumb, că s-a speriat Horoncan, credea că eu sînt ursul. Mare spaimă l-a cuprins ha, ha, ha... da' m-a lipit la loc doctorul Odobescu. Cu meşteşug m-a lipit. Acum, însă, bănuiesc eu că nu de spaimă a împuşcat schilavul acela beţiv, ci ca să-mi ia pămîntul. Fiind neam cu mine, gîndea că dacă nu m-a mîncat fiara... Numai să vezi băiete ce mare e şi cum stă întinsă. E o blană frumoasă... Sonia plesneşte palmele a admiraţie, iar Arion se uită la cer.

— O să plouă, spune, să mergem în casă! Am privit printre crengile nucului. Era senin şi am spus: „e senin". A zîmbit îngăduitor Ana cînd mi-a răspuns:

— Aici totdeauna plouă! După aceea... oare ce a mai fost după aceea? Intrasem în casă, sigur că da, şi Arion călca ţanţoş pe blana lucioasă şi îşi amintea cu mîndrie cum l-au dus în sat şi l-au urcat într-o maşină care, spunea el, cît ai clipi a ajuns la oraş...

— ...Şi toţi se purtau frumos cu mine, mai ales doctorul Odobescu. Om tare de treabă doctorul!

— V-a scris cîteva scrisori în vederea unui control postoperatoriu, însă nu aţi răspuns. Era îngrijorat. Arion s-a oprit o clipă privindu-mă încruntat, apoi faţa i s-a luminat brusc.

— Da, da, mi le-a adus Abrudan, unde le-oi fi pus? A căutat Ana într-un sertar şi a scos un teanc de hîrtii pe care mi le-a întins fericită. Le-am răsfoit în grabă. Am recunoscut scrisul tatii, iar la urmă am găsit scrisoarea trimisă de mine în care îmi anunţam venirea, însă nici unul din plicuri nu era desfăcut. Le-am privit mirat şi am vrut să întreb. Înţelegîndu-mi însă nedumerirea, Arion s-a ridicat de pe scaun şi vînturîndu-şi braţele încerca să mă convingă de inutilitatea unui atare efort. Pentru că aşa cum spunea el, „ce trebuie să se afle se află şi ce trebuie să se întîmple se întîmplă".

— Dar bine, omule, am strigat, nu poţi trăi aşa izolat! Mi s-a părut că s-a înfuriat Arion şi prin răpăitul ploii ce cădea pe acoperiş îi auzeam vocea groasă şi puţin şuierată:

— Crezi că nu ştiu că Abrudan mă fură, că Horoncan îmi vrea pămîntul, că Ana stîrneşte poftele bărbaţilor? Apoi tăcut s-a aşezat pe scaunul care scîrţîia obosit şi de acolo a întors privirea spre fereastra prin care se mai putea vedea apa ce şiroia din streaşină. A rămas aşa nemişcat pînă cînd Sonia a aprins lampa cu petrol agăţată de un cui în perete, iar Ana a îndrăznit să-i spună:

— Tată, ai uitat să...

— Da, da, imediat... păru să-şi revină bătrînul şi scoase dintr-un dulap

un aparat de radio cu galenă. Îşi puse casca, reglă frecvenţa şi în barba ţepoasă i se lăţi un zîmbet unsuros.

— Au cîştigat democraţii în alegeri, spuse, în port s-a scufundat un vas cu grîu.

Eram convins că tata greşise undeva. Revedeam radiografiile, în fişele de analiză însă nu reuşeam să găsesc eroare. Conexiunile păreau perfect sudate şi organismul nu manifestase intoleranţă.

Sonia şi Ana ascultau absente, însă bărbatul continua să vorbească. Dar eu ştiam că democraţii cîştigaseră cu mulţi ani în urmă alegerile, că vasul cu grîu se scufundase tot atunci şi remarcasem că radioul nu era legat de nici un fir exterior care să ducă la vreo antenă. Ana şi Sonia însă nu-şi manifestau mirarea şi am bănuit că le e teamă. Probabil că bătrînul putea deveni violent. Am deschis uşa, dar nu păreau să mă vadă. Păşind uşor am ajuns la mine în cameră. Ascultam ploaia, vedeam ochii Anei, buzele, părul ce cădea greu pe umeri şi simţeam palmele moi, mîngîindu-mă. Cînd m-am trezit, soarele răsărise. M-am îmbrăcat în grabă şi m-am surprins zîmbind oglinzii. Ana era probabil la bucătărie. Am străbătut toată casa pînă acolo şi deschizînd uşa, am spus „bună-dimineaţa”.

Pictură de SANDU ŞTIURCĂ

— Bună, tresări ea.

— Cîţi ani ai?

Mă privi o clipă mirată, încreţindu-şi fruntea.

— Nu ştiu, bîigui.

— Mai gîndeşte-te, am încurajat-o blînd. E foarte important. Din nou s-a încruntat, apoi resemnată privi în jos. Poate e o amnezie trecătoare, mi-a spus: putea fi o amnezie.

— Tatăl tău ce face acum?

— Acum e în lan, spuse repede şi parcă fericită.

— Şi după aceea?

— După aceea taie lemne, apoi mănîncă, ne povesteşte de

război, de vînătoarea de urşi, apoi plouă...

— Şi ascultă la radio, am adăugat.

— Da, încuviinţă ea.

— Tu ai ascultat vreodată?

— Dar nu spui la nimeni?

— Nu, sigur că nu!

— Odată, mai de mult, fără să ştie el, l-am luat. La început m-am speriat. Se auzea un fel de ţiuit, apoi am răsucit butonul galben şi am auzit, parcă era glasul lui care spunea că au cîştigat democraţii în alegeri, de vasul cu grîu mai spunea, apoi mi-a fost tare rău şi n-am mai ascultat.

— Ajunge, am spus, ajunge! Se întîmplă ceva; ceva de care încă nu învăţasem, un gen de mimetism indus, sau altceva poate, ereditatea...

— Ce sînt aceia democraţi? mă întrebă fata.

— O să afli mai tîrziu, am şoptit, apoi am plecat. Ar fi trebuit să fiu fericit, mi se oferea un caz rarisim, unic aş fi putut spune, însă asta nu mă mai încînta. Aş fi preferat să fie altfel.

Lovituri înfundate stîrneau ecouri ca o chemare.

Lovituri ritmice, egale, ca tic-tacul unei pendule gigant sau o inimă uriaşă. Arion tăia lemne fără să privească altundeva. Doar din cînd în cînd îşi ştergea fruntea. Părea normal.

— E gata masa! ne strigă Sonia, punînd coşul cu fructe în iarbă. Ne-am aşezat cu toţii la masa de sub nuc şi atunci am realizat demnitatea acelei tăceri de care eram înconjuraţi. Nu cînta nici o pasăre, nici un greier, nu văzusem nici un fluture, albină sau alte gîze. Era nefiresc de multă linişte

O priveam pe Sonia şi încercam să înţeleg. Poate ea mi-ar fi putut spune, însă oricît mă străduiam nu reuşeam să mă concentrez. Gîndurile îmi fugeau spre altceva. Gînduri cunoscute pe care le mai gîndisem. Aşteptam ca bătrînul Arion să întrebe ce mai e nou prin oraş, deşi ştiam că nu o să întrebe, iar eu i-aş fi spus. Însă el tăcea. Tăceam cu toţii, doar ochii Anei mă ţintuiau a mirare. Mîncăm în linişte şi mă simţeam un intrus în liniştea aceea cu gîndurile şi întrebările mele bolovănoase. Mîna lui George a luat paharul ciobit aşezat pe colţul mesei, a băut apa cu înghiţituri mici, apoi ne-a privit mulţumit, legănîndu-se pe scaun.

— Să vă povestesc?

— Povesteşte, dacă ţi-e a povesti, spuse Sonia.

— Te ascultăm, adăugă Ana.

Ochii lui Arion priveau undeva peste creasta casei la pereţii de stîncă din faţă. Eu mă imaginam alergînd în căldura de piatră, încercînd să scap

de Arion şi de Sonia. Cît despre Ana, hotărîsem s-o iau cu mine, s-o vadă şi tata.

— Odată a făcut arma „clanc", povestea Arion, dar pulberea nu s-a aprins. S-a ridicat atunci fiara pe labele din spate rînjind (şi Arion tresărea la amintirea acelui rînjet şi pumnul i se încleşta din nou deasupra mesei). Anticipam cuvintele şi aşteptam curios să le aud din nou. Prevedeam gesturile ce urmau să le facă, mimica, totul, neobişnuit de clar.

Era ca un joc, un joc ciudat a cărui mizã îmi era necunoscută.

— Făceau gloanţele fiuu, fiuu pe lîngă noi. Da... mai mare spaimă ca atunci n-am întîlnit cînd clănţănea dihania din dinţi lîngă mine.

Parcă vedeam cuvintele unindu-se, apoi despărţindu-se, conturînd imaginea unui urs ridicat pe labele din spate şi o formă nedefinită, ghemuită în tufiş. Închideam ochii, dar imaginea stăruia sub pleoapele închise. Sonia plesneşte palmele a admiraţie, iar Ana se uită la cer.

— O să plouă, spune, să mergem în casă.

— E senin, am protestat, şi m-am mirat de ce-am spus. A zîmbit Ana cînd mi-a răspuns:

— Aici întotdeauna plouă.

M-am ridicat urmîndu-i spre casă. Ceva mă mîna înainte împotriva voinţei mele.

Arion călca ţanţoş pe blana lucioasă şi îşi amintea cu mîndrie cum l-au urcat în maşină; auzeam vag pufăitul motorului, simţeam căldura odihnitoare a cabinei, ploaia răpăind pe acoperişul de tablă şi o uşoară ameţeală mă cuprinsese Apoi am văzut chipul înceţoşat al unui străin aplecat asupra mea şi l-am recunoscut, era tata.

— V-a scris cîteva scrisori, am spus, apoi m-am înspăimîntat de ceea ce mi se întîmpla. Ana mi-a întins un teanc de plicuri pe care am recunoscut scrisul tatii, iar ceva mă silea să-mi arăt nedumerirea.

Arion a început să vorbească din nou de Abrudan şi de Horoncan. Urmăream fără să reacţionez imaginile ce mi se conturau din ce în ce mai limpezi în minte. Mai tîrziu, bătrînul a scos din dulap aparatul de radio. A reglat frecvenţa şi a început să vorbească. Însă vocea i se estompa în strigătele alegătorilor ce scandau numele alesului, în vîrtejul zgomotos de apă care-l formase vasul cu grîu ce se scufunda încet cu pupa ridicată impudic, dezgolind elicea ce se rotea anemic. Imaginile se insinuau în memorie în ciuda voinţei mele. M-am ridicat şi m-am dus la mine în cameră. Zgomotul ploii căzînd pe acoperiş a reuşit să mă adoarmă. Cînd m-am trezit se făcuse ziuă, iar umbra Soniei trebăluind prin curte se proiecta în fereastră şi am

asemuit-o cu o marionetă mişcată de sfori invizibile, de către un păpuşar ascuns pe undeva prin preajmă. M-am îmbrăcat şi m-am surprins zîmbind oglinzii. Nu era deloc un zîmbet vesel. Mă calmam spunîndu-mi: „Nu poate fi adevărat! Ajunge doar să vreau”! calculasem totul; aşa credeam atunci. Voi vorbi cu Ana, o voi convinge să meargă cu mine. Gîndurile îmi erau libere sau parţial libere. Am păşit uşor, deschizînd uşa bucătăriei:

— Bună dimineaţa!

— Bună, tresări Ana.

— Cîţi ani ai? Cuvintele mi-au scăpat de pe buze fără să le pot opri. Atunci am înţeles că nici pe gîndurile mele nu mai eram stăpîn. Ana mă privea şi aştepta să-i spun: „Mai gîndeşte-te!”. După aceea avea să se încrunte şi să lase privirea în jos. Începeam să înţeleg regulile jocului; ca să-i dau un alt curs era necesar un surplus de voinţă. Cuvintele ce formau alte fraze le găsea dureros de greu; era ca o încercare de zbor cu aripi în vid.

— Toate zilele seamănă între ele? am reuşit să articulez, făcînd pauze şi fiecare pauză devenea un zvîcnet de durere ce se aprinde sub ţeastă.

Se încrunta Ana, căutînd răspunsul şi în ochi îi apărură lacrimi. Pentru ea, căutarea era mai dureroasă.

— Uneori, începu şovăielnic, tata se întîlneşte cu Abrudan.

— Porumbul cînd îl strînge? am întrebat din nou.

— Nu-l strînge, sau... nu mai pot! Gemu şi se prăbuşi. Şi-a revenit cu greu, era palidă şi pentru prima oară mă privea cu spaimă.

— Să nu spui la nimeni, a şoptit, e secretul nostru! Apoi am tăcut, privindu-ne. Auzeam bubuitul unor lovituri ritmice, egale ca tic-tacul unei pendule gigant. Arion tăia lemne. M-am grăbit să ajung în livadă. L-am găsit ostenindu-se asupra aceluiaşi lemn noduros pe care îl tăiase cu o zi înainte, dar nu i-am spus nimic; se putea să mă fi înşelat.

— Masa e gata! ne strigă Sonia, punînd coşul cu fructe în iarbă.

Ne-am adunat cu toţii în jurul mesei din fata casei şi am mîncat în tăcere. Ana mă privea blînd, iar în ochii ei citeam bucuria unei taine comune. Arion tăcea mîncînd lacom, deşi văzuse ceva sau poate bănuia că eu voiam să stric jocul. A întins doar mîna spre paharul cu apă, care alunecînd de pe colţul mesei s-a spart cu zgomot. Timpul parcă a rămas suspendat, Sonia îşi duce palma la gură şi Ana priveşte speriată cioburile strălucitoare. Arion rămîne o clipă nemişcat, cu sprîncenele arcuite a mirare, apoi se leagănă uşurel pe scaun şi cu vocea lui dintotdeauna întreabă:

— Să vă povestesc?

— Povesteşte dacă ţi-e a povesti, spune Sonia.

— Te ascultăm, adăugă Ana.

— ...Plescăitul armei mi-a intrat în ţeastă cu o bucată de plumb, că s-a speriat Horoncan...

Cuvintele îşi pierdeau sensul, se diluau transformîndu-se în imagini şi îl vedeam pe Horoncan cu arma în mînă ţintind spre Arion. Pe măsură ce bătrînul povestea, cuvintele erau înlocuite de imagini, încercam să pătrund logica acestor transformări, însă propriile-mi nedumeriri erau fărîmiţate de puhoiul amintirilor străine.

Sonia plesneşte palmele a admiraţie, iar Arion se uită la cer:

— O să plouă, spune, să mergem în casă.

Ar trebui să adaug „e senin". Mă concentrez şi replica se lasă aşteptată. Sonia mă priveşte împreunîndu-şi palmele a rugă, Ana pare surprinsă, iar Arion se încruntă. Cine e păpuşarul? mă încearcă un gînd rebel.

— E senin, spun fără să mă pot controla.

— Aici întotdeauna plouă, îmi răspunde Ana zîmbind. Apoi intrăm în casă, Arion calcă pe blana lucioasă şi caruselul reîncepe. Nu mai e nevoie să-l ascult, imaginile alunecă pe retină şi văd tranşeele nămoloase, pădurea, ursul şi pe Horoncan ghemuit cu arma-n mîini. Iar peste toate, aproape ireale, Ana şi Sonia ascultîndu-l pe Arion.

Cînd bătrînul se hotărăşte să tacă, imaginile îşi pierd intensitatea şi se sting. Sonia aprinde lampa cu petrol, iar Ana îndrăzneşte să sfîşie tăcerea:

— Tată, ai uitat să...

— Da, da, păru să-şi revină bătrînul şi scoase din dulap aparatul de radio. Atunci, brusc, fără vreun gînd precis, sau poate cu un gînd atît de bine ascuns în minte încît am şi uitat de el, i-am smuls casca din mîini şi i-am strigat:

— Tu ştii că nu-i adevărat, de ce o faci? Restul cuvintelor s-au pierdut într-un horcăit. M-am prăbuşit la picioarele lui, sugrumat de o durere fierbinte ce mi se ghemuise sub frunte. Arion rămăsese neclintit, privindu-mă parcă fără să mă vadă, la fel şi Sonia. Doar Ana a scăpat un ţipăt. M-am tîrît spre scaunul meu, şi cînd am ajuns durerea dispăruse, iar Arion regla cu grijă frecvenţa. Firul rupt al căştii i se legăna ca un vierme albicios sub bărbie. Din nou realitatea era înlocuită de imaginile grupurilor de alegători şi de vasul cu grîu ce se scufunda. Silit de o voinţă străină m-am ridicat şi am plecat la mine în cameră. Am adormit visînd-o pe Ana şi-mi era teamă pentru că dragostea nu intra în calculele păpuşarului, sau... cine ştie?

Cînd m-am trezit, umbra Soniei, trebăluind prin curte, se proiecta

diformă în fereastră. M-am îmbrăcat şi am zîmbit imaginii tulburi din oglindă.

După aceea am deschis uşa bucătăriei şi am început să vorbesc fără să caut să înţeleg sensul cuvintelor. Altcineva avea grijă să nu greşesc. Cînd am terminat, am plecat chemat de loviturile egale de topor. Arion tăia acelaşi lemn cioturos. Aş fi vrut să-i vorbesc, dar îmi era teamă şi oarecum mă resemnasem cînd ne-a strigat Sonia.

— E gata masa!

Ne-am aşezat tăcuţi în jurul mesei şi eu aşteptam ca bătrînul să mă întrebe ce mai e nou prin oraş, deşi ştiam că nu are să o facă. Mînca tăcut şi îngîndurat, doar din cînd în cînd privea cerul senin. Tîrziu a întins mîna şi am zărit paharul cu apă la locul lui cu ciupitura aceea veche pe el, la fel ca înainte. Mîna lui Arion a ezitat o clipă ori poate numai mi s-a părut, apoi l-a luat şi a băut cu înghiţituri mici, după care ne-a privit mulţumit, legănîndu-se pe scaun:

— Să vă povestesc?

— Povesteşte dacă ţi-e a povesti, a răspuns Sonia.

— Te ascultăm, adăugă Ana.

Revedeam iarăşi ploaia, războiul, mi se releva din ce în ce mai clar detaliile, chiar şi rînjetul lui Horoncan cînd a apăsat pe trăgaci şi simţeam că eu sînt Arion, şi mă zbat într-o altă realitate cu plumbul înfipt în ţeastă.

Sonia plesneşte palmele a admiraţie, iar George se uită la cer.

— O să plouă, spune, să mergem în casă!

— E senin, protestez.

— Aici întotdeauna plouă, îmi răspunde Ana zîmbind. Apoi intrăm în casă şi ascultăm ce spune Arion şi văd ce a văzut el, simt ce a simţit el, şi răspund atunci cînd trebuie şi totul pare minunat. Sonia aprinde lampa, iar Arion scoate din dulap aparatul de radio. Aş vrea să-i smulg casca din mînă, însă amintirea durerii de atunci e proaspătă şi ceva îmi şopteşte că nu ar fi bine. Bătrînul reglează frecvenţa, îşi potriveşte casca al cărei fir e intact cu aceeaşi izolaţie murdară şi roasă puţin la capete. Începe să vorbească, iar eu văd din nou mulţimea şi vasul cu grîu scufundîndu-se. M-am ridicat, însă, ca de obicei, nimeni nu păru să observe. Am deschis uşa încet, apoi la fel de încet am închis-o în urmă. Ajuns în faţa casei am străbătut în fugă livada şi lanul de porumb pînă la defileu.

„Deci se poate pleca”, am concluzionat. Undeva există o fisură. Cînd m-am furişat la mine în cameră lumina tulbure a lămpii se mai vedea încă în fereastră. Am adormit imediat ce m-am aşezat în pat, şi am visat-o pe

Ana. Cînd m-am trezit, Sonia trebăluia prin curte, iar hainele erau curate, aşezate la locul lor. Mă întrebam dacă nu cumva totul fusese doar o părere, o festă jucată dorinţei mele de a pleca, de către un creier mult prea obosit. Însă mai simţeam fierbinţeala alergăturii încălzindu-mi gleznele şi iarăşi m-am temut pentru că nu înţelegeam dacă eu am vrut să alerg în noapte sau un gînd străin m-a silit. M-am temut pentru Ana, pentru gîndurile noastre comune. După ce m-am îmbrăcat, am zîmbit oglinzii şi mi-a răspuns imaginea cu acelaşi zîmbet. Am intrat în bucătărie deschizînd încet uşa.

— Bună dimineaţa!

— Bună, tresări Ana. Apoi se precipită făcînd un evident efort de concentrare.

— A venit Abrudan!

Abrudan nu putea face parte din joc, eram convins de asta. Crîşmarul încă se mai tîrguia cu George. La picioare i se odihnea o traistă răsturnată, din care ieşeau cîteva tomuri groase mucegăite, iar deasupra trona un tratat vechi de medicină pe care îl căutam de mai mulţi ani fără succes. Am lăsat întrebările pentru mai tîrziu şi am alergat spre defileu. În graba am scris un bilet pentru tata chemîndu-l; el ar fi putut găsi un răspuns. Porumbul a început să foşnească uşor şi dintre tulpinile verzi apăru Abrudan, urmat de măgăruşii săi ce-şi încovoiau spinările sub sacii cu boabe luaţi din hambarul întotdeauna plin al lui Arion.

— Hangiule! am strigat. Atunci s-a oprit Abrudan şi m-a privit pieziş.

— Uite, i-am spus, dîndu-i biletul şi bani pentru osteneală. Trebuie să ajungă la doctorul Odobescu. Hangiul a luat banii, hîrtia şi a început să rînjească către mine.

— Prea tîrziu, spuse el, nici un doctor nu o poate vindeca. Boala e aici (se bătu cu palma peste piept), e aici şi roade. A chemat Arion vreo cîţiva, da cum au venit tot aşa au plecat. Începu să rîdă strîmbîndu-şi faţa. E prea tîrziu, i-au spus, mult prea tîrziu. Mai are de trăit cîteva zile.

— De cine vorbeşti omule? am întrebat.

— De Ana, de cine altcineva? răspunse hangiul, apoi dispăru în defileu, urmat de măgăruşii săi.

Mă încăpăţînam să cred că nu putea fi adevărat, însă faptele aveau o logică a lor pe care începusem să o întrezăresc. Tata, prin prezenţa sa, ar fi putut crea o succesiune şi atunci...

— Hangiule, am strigat, opreşte-te! Însă hangiul dispăruse, şi dincolo de defileu cărarea se pierdea printre tufişuri. Cînd s-a întunecat eu rătăcisem de mult poteca. Tîrziu, printre crengile a doi brazi am zărit o deschiză-

tură întunecată pe fundalul palid al stîncilor. Speram ca absenţa mea să nu fi produs acea perturbare majoră care ar fi stricat totul.

O umbră s-a desprins de lîngă peretele de piatră tăindu-mă calea. L-am recunoscut pe Arion; avea o faţă încrîncenată pe care se citea hotărîrea. Aş fi vrut să-i spun că am înţeles şi că nu voi mai pleca. Mi-am amintit însă de paharul ciobit, de buturuga cioturoasă din spatele casei, şi mi-a fost frică.

Arion ridica încet braţul cu arma îndreptată spre mine. Am fugit pe potecă înspre pădure, simţind în spate borul negru al ţevii urmărindu-mă. După cîteva zile m-au găsit oamenii din sat zdrenţuit, speriat şi flămînd. Însă chipul Anei nu l-am uitat. N-am putut să uit nimic. Cînd aud ploaia răpăind pe acoperiş sînt cuprins din nou de aceleaşi îndoieli şi mă apropii de fereastra aburită, care reflectă vag un chip îmbătrînit şi îmi promit că o să-i caut.

Pictură de AUREL MANOLE